

Branderup by- og aktivitetspark

PROJEKTBEKRIVELSE

Indledning og baggrund

Denne projektbeskrivelse om Branderup by- og aktivitetspark er en udløber af den udviklingsplan, som blev udarbejdet for landsbyen Branderup i Sønderjylland i foråret 2008 af borgerne selv.

Udviklingsplanen, som kan ses på Branderup.dk, peger på en række indsatsområder og konkrete projekter, som borgerne i byen ønsker realiseret for at få en by hvor glæde, trivsel og aktivitet er i fokus.

Projektresumé

Projektet omhandler i korte træk etablering af en by- og aktivitetspark midt i landsbyen Branderup.

Arealet hvor parken vil blive etableret er i dag primært landbrugsjord. Det ligger meget centralt placeret i byen, og danner i dag en form for "barriere" mellem forskellige bydele.

På det ca. 4,9 ha store areal er der planlagt en række elementer og aktiviteter som alle vil være til stor glæde og gavn for nuværende og fremtidige borgere i landsbyen.

Parken er opdelt i 5 zoner/etaper:

1. Udstykning af attraktive byggegrunde
2. Etablering af sø
3. Etablering af bålhytte med primitive overnatningsmuligheder
4. Etablering af aktivitets- og legeområde
5. Etablering af stier og beplantning

Konkret ansøges der i denne projektbeskrivelse om midler til realisering af fase 4 og fase 5. Fase 1,2 og 3 er blevet realiseret fra 2010 til 2012.

Branderup

- fortid

Branderup er en landsby beliggende centralt i Sønderjylland.

Første gang man finder en omtale af Branderup by er i år 1200 under navnet "Bran-thorp" i år 1330 omtales den under navnet "Bramthorp". I 1774 og 1806 blev byen udskiftet (gårdene flyttedes ud af byen).

Branderup Andelsmejeri, som blev stiftet i 1888, blev et vendepunkt for Branderup. Byen blev bygget op omkring mejeriet, for med transporten til og fra mejeriet med hestevogn blev der jo straks brug for hjulmager, smed, rebslager og produktion af smørdritlet. Mejeriet (Arla Foods) er i dag et af landets største ostemejerier.

I 1904 blev der bygget en station til "æ Kleinbahn" der i løbet af nogle år fik status som den største godsbanestation ved Haderslevs Amts "Klein-baner" og der blev oprettet et handelsselskab "Frem" der handlede med købmands- og grovvare.

Branderup Vandmølle har i over 500 år spillet en væsentlig rolle i byens historie. Møllen blev således i 1582 nævnt som "Krongods". Dvs. at det var kongeligt ejendom og at der var mødepligt (afgift til kongen) helt frem til 1839, hvor møllen overgik til privateje.

Da elektriciteten kom i 1920'erne, blev behovet for at få malet brødkorn og gryn mindre og mølleriet blev nedlagt i 1938-39. Samtidigt blev "æ Kleinbahn" nedlagt. Selve vandmøllehuset blev nedrevet i 1945, men Møllegården ligger her stadigvæk.

Branderups "storhedstid" var således i perioden 1890 til 1940, hvorefter byens udvikling er stagneret. Ligesom det er tilfælde for mange andre landsbyer.

Branderup

- nutid

I dag er der ca. 300 indbyggere i selve byen Branderup og ca. 650 i hele sognet.

Branderup er en aktiv landsby med et stort opland. Landsbyen er i fuld gang med et generationsskifte. Der er en del unge familier, der endnu ikke har børn, og der er en del unge familier med små børn. Og så er der selvfølgelig mange seniorer, der er meget aktive.

Branderups borgere har siden år 2000 arbejdet med at udvikle vores landsby.

I 2006 indviede vi Branderup Aktivcenter, der er en multihal med mødefaciliteter og plads til aktiviteter for alle beboere og foreninger i Branderup og Omegn. Den er bygget næsten udelukkende af frivillige.

Efter vi blev færdige med Aktivcentret fik vi i forbindelse med deltagelse i et internationalt udviklingsprojekt i 2007/2008 udarbejdet en udviklingsplan for Branderup og siden har vi utrætteligt arbejdet for at opfylde målene i Udviklingsplanen, og vi har opnået meget.

Igangsatte aktiviteter fra udviklingsplanen

- ▶ Etableret Branderup Friskole med en natur- og idrætsvuggestue/børnehave
- ▶ Markeret vandreruter og udarbejdet kort over dem, samt optagelse i kommunens kort over vandreruter
- ▶ Udgravet en sø ved Branderupstien, lavet sti langs den, siddepladser, skilte og etableret et shelter ved søen
- ▶ I samarbejde med kommunen etableret attraktive byggegrunde ved at grave en sø ved dem, lavet sti omkring den, bygget en bålhytte og lavet en sti fra Fyrvænget til Tingvej
- ▶ Fået etableret 2-1 vej langs Tingvej med nedsat hastighed
- ▶ Bygget undervisningshytte på skolens idrætsplads
- ▶ Bygget bålhytte m/sheltere i Branderup Kirkeskov til brug for alle både lokale og f.eks. cykelferiegæster. Hytten bruges også af vuggestue/børnehave som udebase.
- ▶ Lavet frivillige kontaktgrupper til modtagelse af nytilflyttere og nyfødte – trykt velkomstmateriale, Branderupvin til uddeling til nytilflyttere, og frivillige strikker babysokker til nyfødte.
- ▶ Etableret fællesspisninger, der nu er 4 gange pr. år
- ▶ I samarbejde med kommunen forskønnet Branderup Bygade: beplantning for nedsat hastighed og nye gadelamper

Igangsatte aktiviteter fra udviklingsplanen fortsat

- ▶ Igangsæt et samarbejde med kommunens landdistriktsudvalg omkring landsbypedel.
- ▶ Indrettet rum til parallelundervisning og videokonferencer i Branderup Aktivcenter, igangsæt kursus-virksomhed, samarbejde med handelsskole, virksomheder og kommunen omkring uddannelsessatsning.
- ▶ Oprettet Branderup.dk som hjemmeside på Info-land samt etableret en frivilligdatabase i samarbejde med Landdistrikternes Hus (Infoland)
- ▶ Afholdt Åben Landsby, hvor vi samtidig inviterede københavnere på weekend ophold
- ▶ Udbredt kendskabet til og vejledt borgere i, at søge kommunen om midler til nedrivning og forskønnelse
- ▶ I samarbejde med kommunen fået lavet midterhelleanlæg på Løgumklostervej – nedsættelse af farten fra 60 til 50 km/t.
- ▶ Etableret informationstavle i Branderup Aktivcenter og på Branderup.dk
- ▶ Sendt vores udviklingsplan til optagelse i kommuneplanen
- ▶ Igangsæt mere samarbejde mellem foreningerne, koordinering af arrangementer, fælles generalforsamlinger
- ▶ Købt 2 cykler med tilskud fra kommunens landdistriktspulje der står på Arrild campingplads og udlånes til turister, samt lavet pjece med kort og turforslag

Igangsatte aktiviteter fra udviklingsplanen fortsat

- ▶ Lavet facebookside for fraflyttere i forbindelse med deltagelse i projekt omkring tilflytning
- ▶ Fået optaget Branderup i Blomstrende Landsbyer med 1 blomst, og vi er i gang med arbejdet på blomst nr. 2 og 3
- ▶ Lavet brugerundersøgelse til brug for fremskrivning og ændring af vores udviklingsplan fra 2008. Branderups borgere er stadig enige i de mål, der blev sat i den oprindelige udviklingsplan. Og nu har vi lavet en opdateret udviklingsplan her i 2017.
- ▶ Fået etableret parkeringsplads ved Kirkeskoven
- ▶ Fået lavet ny projektbeskrivelse for Branderup By- og Aktivitetspark
- ▶ Ansøgt Tønder kommune om gang/cykelsti langs Tingvej til Kirkeskoven samt yderligere trafiksikkerhedstiltag ved Løgumklostervej

Alt dette er opnået næsten udelukkende ved frivilligt arbejde og et unikt sammenhold. Vi har undervejs prøvet at gøre opmærksom på os selv og få gjort reklame for Branderup og Omegn.

I november 2008 fik vi tildelt Landbrugets Initiativpris. I 2009 blev vi årets landsby i Tønder Kommune, og i 2011 blev vi nr. 2 i den landsdækkende konkurrence om Årets Landsby.

Branderup

- fremtid

I de sidste par år har vi arbejdet meget for at komme videre med vore planer for Branderup By- og Aktivitetspark.

Det har været svært, fordi det er næsten umuligt at søge fondsmidler til køb af jord.

Men nu har kommunen indvilliget i at købe jorden til os, ca. 4,9 ha. Vi har også fået overdraget et areal i forlængelse af den eksisterende legeplads.

Så nu er vi klar til at gå videre med vores planer for begge arealer.

Branderup By – og Aktivitetspark sammen med det udvidede legeområde vil betyde meget for alle beboere i Branderup både for de voksne i alle aldre og børn i alle aldre. Det kan give mange fælles naturoplevelser og fælles aktiviteter.

Projektet vil binde byen sammen af et rekreativt område med mange aktivitetsmuligheder og give Branderups borgere et grønt åndehul, der er nemt og sikkert at nå fra hele landsbyen og kan bruges af alle også Børnehuset og Friskolen. Det får også stor betydning for, hvad Branderup kan tilbyde nytilflyttere med attraktive byggegrunde beliggende ved en park med sø, bålhytte og aktivitetsmuligheder.

Målgruppen er altså alle i området uanset alder og fysiske formåen.

Projektets deltagere er alle borgere i Branderup herunder både Idrætsforening, Branderup Aktivcenter, Pensionistforening og Borgerforening/Lokalråd

Beskrivelse af fase 4 & 5

Parkens disponering og indretning

Det åbne areal midt i byen, som pt. dyrkes landbrugsmæssigt er med til at dele byen midt over og gøre byen usammenhængende og forblæst. Branderup kan blive mere attraktiv, hvis området får en form og funktion som bringer mere sammenhæng i byen - og dens liv.

På den baggrund er planen, at der på den åbne mark etableres en bypark med navnet: Branderup By- og Aktivitetspark.

Som tidligere beskrevet, er parken opdelt i 5 zoner/etaper.

1. Udstykning af attraktive byggegrunde
2. Etablering af sø
3. Etablering af bålhytte, der også kan bruges til primitiv overnatning
4. Etablering af aktivitets- og legeområde
5. Etablering af stier og beplantning

De 5 zoners indretning og beliggenhed i forhold til hinanden er diskuteret grundigt. Fase 1, 2 og 3 er etableret her i fra 2010 til 2012.

I forbindelse med, at forpagtningsaftalen på jorden udløber her i 2016, og Tønder Kommune har lovet at købe jorden til brug for Branderup By- og Aktivitetspark, fortsætter vi nu med etape 4 og 5.

Der er vedlagt hensigtserklæring fra Tønder Kommune.

En del af legeområdet vil blive etableret i forbindelse med den nuværende legeplads på et stykke jord, som kommunen har stillet til rådighed til formålet.

Fase 1, 2 og 3

Beskrivelse af fase 4 & 5

forsat

Fase 4

Lege- og Aktivitetsområdet indeholder følgende elementer:

del 1:

- ▶ multibane
- ▶ bane til fjernstyrede biler/mooncars
- ▶ petanquebane
- ▶ udendørs fitnessmaskiner
- ▶ Bro ud i søen hvor man kan studere livet i søen
- ▶ Udvidelse af parkeringsplads

Del 2:

- ▶ klatrepyramide med motorikbane udenom
- ▶ Lille boldbane
- ▶ Bakke med tunnel og amfiteater
- ▶ Flyvemaskine af træ som legeredskab
- ▶ 3 træheste

Fase 5

Stier og beplantning:

Der etableres sti igennem området med græs befæstet med græsmåtter.

Der etableres afvandingsgrøft langs stien. Der er i dag en afvandingsgrøft på ca. halvdelen af stiforløbet.

Der plantes læhegn mod nord og vest og mod syd ind mod naboejendom. Der plantes en miniskov på en del af arealet. Og der etableres frugtlunde.

Begge områder med aktiviteter er vist på vedhæftede kort.

Budget

Anlæg af stier, gravning af afvandringsgrøfter samt udvidelse af parkeringsplads	-	80.000,-
Multibane	-	250.000,-
Bane til mooncar/fjernstyrede biler	-	20.000,-
Petanquebane	-	5.000,-
Udendørs fitnessmaskiner	-	100.000,-
Bro ud i søen	-	3.000,-
Netcrawler med motorikbane	-	293.000,-
Bakke med tunnel af metalelementer	-	30.000,-
Flyvemaskine i træ	-	10.000,-
3 heste i træ	-	5.000,-
Bord- og bænke 2 sæt	-	<u>9.000,-</u>
I alt	kr.	805.000,-

Alle priser er incl. moms

Hertil kommer 1200 timers frivilligt arbejde til kr. 100,- pr. time kr. - 120.000,-

Dette er vores bidrag til finansieringen sammen med

Indsamlede midler og midler fra arrangementer - 195.591,-

Finansieringsbehov incl. moms kr. 609409,-

Beplantningen betales af træplantningsprojekt og plantes af frivillige

Tidsplan for projektet og fremtidig drift

Projektet er planlagt til etablering i løbet af 2018 så hele projektet er færdiggjort inden 31/12 2018.

Når der er finansiering til det og alle tilladelser er indhentet, begynder vi med legepladsområdet.

Den fremtidige drift af den færdige Branderup By- og Aktivitetspark vil blive varetaget fortrinsvis af frivillige assisteret af kommunens landsbypedel og arbejdsgrupper fra Jobcentret.

Da landsbyen i forvejen har områder med stier, er Lokalrådet i besiddelse af græsklipper, og vore stier m.m. passes i forvejen af frivillige.

Og vi har nu en ordning med landsbypedel hver anden uge, og vi kan få nyttejobbere ud og lave afgrænsede opgaver.